

egyik szerkesztőjét) az említett akadémia elnöke Dr. Volger (a kitünő és ismeretes geologus). Ez az akadémia vagy Hochstift Goethe szülőházának hirtokosa, hol gyűléseit tartja. Egy unitárius tudósnak ily szentelt helyen való megválasztása azt hiszem elég nevezetes momentum arra nézve, hogy az említett levélből a következő úgy is érdekes és éppen tárgyunkhoz is tartozó részletet közöljük:

„— — Mi — az Ö. J. L. dolgozó társai és a Freies Deutsches „Hochstift társulat tagjai, mindnyájan azon egy szellem szolgálatában állunk. Minden nép hadd törekedjék a legmagasabbra a maga nyelvén és tökélyesítse magát az ökülönységében (Hochstiftünk alap gondolata), hanem aztán érezze is magát kölcsönös eszmecsere által **szorosán kapcsoltnak** *) az együtt törekvő népekkel (az Ö. J. L. alap gondolata). Az utóbbinak ada legközelebből II. Oszkár Svéd-Norwegia királya fényes kifejezést, miután megegyeztetél szövetségünkbe mint „külföldi tiszteleti tag és mester“ fölvételék és eljőve Frankfurtba, csupán csak Intézetházunkba való meghívásunk következtében, egyszersmind azért is, hogy béfejeződjék a megköszöntések, kölcsönös kicserélése a király mint a svéd nemzet képviselője és a Fr. D. H. mint Linné halála száz éves napjának megülésében a német részvét képviselője közt, mely azzal kezdődött, hogy az Intézet érületének csekélységem vala tolmácsa egy latin átiratban.

Ohajtottunk a magyar nép iránti atyafias érzelmeinknek is kifejezést szentelni. E végett szabadságot vettem magamnak Mestergyűlésünkben az önök Nestora Dr. Brassai Sámuel tanár urnak a „Freies Deutsches Hochstiftbeli Mesterré“ nevezését hozni javaslatba; a Mestergyűlés javaslatomat a legnagyobb készséggel magáévátette és a tagok tesülete is nyilvános ülésében (miután nálunk szabványilag mindent a nyilvános ülésben jelenlevő tagok öszvesége dönt el), elfogadta.

A levél egyébaránt arra szölitott fel, hogy Dr. Brassai Sámuel atyánkfiától a kinevezés, illetöleg a tagság elfogadását kieszközöljem, a mi természetesen meg is történt. **Meltz! Hugó.**

PÜSPÖKI VIZSGÁLAT AZ ABRUDBÁNYAI MEG VERESPATAKI UNITÁRIUS EKKLEZSIÁKBAN.

E folyóirat olvasóinak a napi lapok utján tudomásukra hozott azon szívélyes, nagyszerü fogadtatás, melyben abrudbányai és verespataki ekkleziáink Főtisztelendő Püspök Mlgs Ferencz József urat részeltetni iparkodtak és a melyben kifejezni siettek a Főtisztelendő Püspök úr tisztelt személye és az általa képviselt ügy iránti tiszteletöket és mély rokonszenvöket; ezért mellözve az ünnepeélyességek leírását, tudósító tiszttünkkez képest a végrehajtott püspöki vizsgálat lefolyását kívánjuk röviden előadni.

*) Ezt részünkről láttuk jónak kövér betűkkel kiemelni.

Abrudbányán örömmel győződött meg a vizsgáló szék arról, hogy ekkleziánk valamint szellemileg, úgy anyagilag is gyarapszik. A szellemi gyarapodás jele azon valóban keresztény felebaráti szeretet, a felekezeti szűkkeblűségen feljülemelkedő szabad gondolkodás, melyszerint romjaiból saját erején felépített templomának használatában a testvér ev. ref. egyházközséggel testvériesen megosztózik; s a felvilágosodott türelem példájául a két egyház úgy egyesült, hogy egyik héten az unitárius, másikon a református pap teljesíti az isteni szolgálatot.

Az anyagi gyarapodás jele, hogy az ekklezsia részben saját erején, részben költsön vett pénzen az 1848-beli gyászos emlékü vész óta lakatlanul romokban hevert papi házát újra építette s ez által papjának jó lakást készített, a régi papi lakást úgy értékesítette, hogy annak jövedelme nemcsak az újabb építkezés kamatait fedezi, hanem az adósságot is törleszti apránként. A gyarapodás jele, hogy az egyesült ekklezsia egyes tagjainak adakozásából a templomban új ülőpadokat készítettett, s egy harang öntésére adakozásokból 394 forintot és 7 tallért gyűjtött.

Az 1878. évre megállított költségvetés 1302 frt bevételt, 1052 frt kiadást mutat; a lengő terhek 697 forintban állítottak meg; ezek fedezésére kijelöltetett az ekkleziának folyó jövedelmeiből a múlt évekről hátralékban levő 830 frt bevérandója.

Az évi költségvetés e szerint többletet mutat ki, mind a mellett, hogy a pap fizetése 100 — a ref. iskola tanítóé 20 forinttal emeltetett.

A presbyterium megújítása és a világi hivatalnokok megválasztása a szokott módon megtörtént, gondnokká újból az ekklezsia ügyeiben nagy buzgalommal és szép sikerrel fáradozó Mikó Dezső választatván meg.

Az abrudbányai ekkleziánál népesebb vererespataki ekkleziában is a vallásos erkölcsi életet hasonló fejlődésben találta a vizsgáló szék; sajnálattal győződött meg azonban arról, hogy vagyoniilag nem gyarapodott a nem eléggé gondos gazdálkodás okán. Romlása után az ekkleziának is meg kellett küzdeni az újjáalakulás nehézségeivel; épületeit újra kellett építeni, adósságot volt kénytelen csinálni; de később segédeszközeit nem használta fel ügyesen; adósságát és ennek kamatait nem törlesztette; az ekklezsia anyagi gyarapodhatása tekintetéből ürességbe hagyott papi állomás jövedelme, valamint a vallásfelekezetünk közpénztárából az ekkleziának előlegezett összeg, nem fordított a terhek törlesztésére.

A vizsgálószék rosztalását fejezte ki e gazdálkodás felett; másfelől a pénztár kezelésére, az építkezések megtételére s minden költsékezésre néve szabályzatot állított fel; ennek és annak nyomán, hogy az ekklezsia bányarésze ez évben szépen jövedelmezett s azt ig. gondnok Janki Dénes hivatásosan kezelte és kezeli, biztosan remélhetni, hogy az ekklezsia rövid időn kibontakozik terheiből.

A számadások megvizsgálása után a f. évből hátralevő 7 óra a költségirányzat a következőkben állított meg:

Bevétel 491 frt 38 kr.

Kiadás 305 „ 45 „

A költségvetés rendéni 185 frt 93 kr. felesleg, a múlt évek-ből bevárando 704 28 kr, valamint az ekklezsia egyes tagjai által aláirt közel 200 frt adomány, a részletesen megjelelt építkezések megtételére és a még fennálló 600 frt adósság törlesztésére rendeltetett.

Az örvendetes jelenségek közt aggodalmat keltett az iskolák állapota: valamint Abrudbányán, ugy Verespatakon az iskola közös az ev. ref. atyafiakkal; de egyesült erővel sem birják iskoláikat oda emelni, hogy a jogosan támasztható igényeknek megfeleljenek; reméljük és várjuk, hogy a két felekezett egyházi főhatóságának sikerül kieszközölni, hogy iskoláink erkölcsi, művelődési érdekeivel együtt nemzetiségi érdekeink is megóvassanak.

i. l.

K Ü L Ö N F É L É K.

Egyházi főtanácsunk a f. évben augustus hó 25-re van összehiva a szokott módon Kolozsvárra. Minden tárgy, a mi a főtanács elé kerül, elég fontos arra, hogy a kik hivatta vannak egyházunk közöttjei felett örködni, abban minél számosabban részt vegyenek.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület ez évi közgyűlésén a közelebből elhunyt Elekes Károly, nagyérdemű egyházkerületi főjegyző helyébe Szász Domokos, kolozsvári pap és köri jegyző, az Erdélyi prot. Közlöny derék szerkesztője választatott meg főjegyzőnek. Fogadja szives üdvözetünket e kitüntetéshez, melylyel egyháza közbizalma megtisztelte, s azon chajtásunkat, hogy a megnyilt munkatéren ohajtott siker koronázza működését.

Jótekonyság. Gróf Teleky Miklósné szül. Simén Klára ónagsága 50 éves házaselete alkalmából ennek emlékeül szép adománnyal örvendeztette meg vallásközönségünket, a tanári özvegyek segélyalapja részére 300, az általános nyugdíjalapra 300, a Dávid Ferencz alapra 400, az ifjasági kórház javára 100 és így együtt 1100 frtot adományozván erd. urb. papirokban 1876 julius 1-től járó kamatszelvevényekkel. Fogadja a nemes grófné részünkről is legmelegebb köszönetünket e kegyes adományokért azon forró ohajtásunk kíséretében, hogy az isteni gondviselés örködjék továbbra is boldog családi élete felett s adjon éveikhez még számos éveket, a mint ez a kegyes és jó lelkeknek megígértetett: Hoszszu napokkal bétöltöm őket és megmutatom nekik az én szabadításomat. Solt. 91. 16.